

технічного рівня підприємства здійснюється з використанням мультиплікативного методу за схемою добутку оціночних коефіцієнтів з подальшим їх транспонуванням до одиничного вимірника.

Використання комплексного показника при оцінюванні організаційно-технічного рівня підприємств і їхніх структурних підрозділів дозволить об'єктивніше визначати не лише поточний його стан, а прогнозувати оптимальні напрями організаційних зрушень на підприємствах.

УДК 338.68

oksana_lyushenko@ukr.net

Люшенко Оксана Іванівна,
ДВНЗ «Київський національний університет імені
Вадима Гетьмана», Україна

Oksana Lysenko,
Kyiv National Economic University
named after Vadym Hetman,
Ukraine

ДЕТЕРМІНАНТИ ЕКОНОМІЧНОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

DETERMINANT ECONOMICAL SUSTAINABILITY OF THE COMPANY

Анотація. Визначено ключові детермінанти забезпечення економічної стійкості підприємства. Запропоновано управлінський інструментарій їх реалізації.

Ключові слова: економічна стійкість, цілісність, адаптивність, надійність

Abstract. Identified key determinants of ensuring the economic sustainability of the enterprise. Proposed management tools to implement them.

Key words: economic stability, integrity, adaptability, reliability

Існуючі підходи до забезпечення економічної стійкості промислових підприємств дотепер є неоднозначними. Це зумовлено домінуванням традиційного тлумачення її економічної сутності з позиції зіставлення результатів і витрат суб'єктів господарювання, тобто у вигляді фінансової стійкості. Зазначене обмежує можливості щодо ідентифікації ключових детермінант її формування і доводить об'єктивну необхідність поглиблення системних засад досліджуваної проблематики.

Формування управлінських рішень повинно враховувати змістовну трансформацію наповнення категорії «економічна стійкість підприємства», як синтетичної характеристики його діяльності, що відображає здатність підприємства зберігати в заданих межах

параметри функціонування в умовах динамічного та невизначеного стану зовнішнього середовища [1]. Нівелювання загроз зовнішнього середовища та забезпечення високий конкурентних позицій компанії на ринку можливе за рахунок підвищення рівня інноваційної активності підприємства. Такий стан господарюючого суб'єкта вимагає визначення пропорцій між розподілом ресурсів на його поточне функціонування і підвищення активності розвитку з метою забезпечення росту конкурентоспроможності й одночасного забезпечення своєї економічної стійкості на заданому рівні [2].

Оскільки інноваційний розвиток у певний проміжок часу здатний порушити рівноважний стан господарюючого суб'єкта, необхідними умовами забезпечення економічної стійкості є цілісність, адаптивність і надійність підприємства як економічної системи. Цілісність забезпечує взаємозв'язок та взаємоузгодженість елементів системи. Її порушення може призвести до руйнування зв'язків між елементами системи, інформаційної ізоляції, наслідком чого виступає розбалансування системи. Надійність у загальному розумінні — це здатність системи виконувати необхідні функції протягом тривалого проміжку часу [3]. Її виміром є вірогідність виконання необхідних функцій, безвідмовність тощо. Надійність економічних систем ми розглядаємо з позицій забезпечення їх перманентного функціонування, що дозволяє досягти цільових орієнтирів розвитку з мінімальними витратами. Визначення витрат для забезпечення економічної стійкості підприємств повинно ґрунтуватись на таких трьох принципах:

- витрати для забезпечення економічної стійкості є невід'ємною частиною загальної системи показників ефективності і прибутковості функціонування підприємств;

- стійкість промислового підприємства впливає на їх ефективність і прибутковість, а також на життєву стійкість по відношенню до конкурентів;

- прийняття рішень щодо визначення витрат для забезпечення економічної стійкості функціонування підприємств здійснюється виходячи із системного підходу на основі встановлених методів визначення економічної ефективності інвестицій.

За сучасних умов стабільність позицій підприємства на ринках та позитивна траєкторія їх розвитку багато в чому визначаються ступенем його адаптації до динамічних змін зовнішнього та внутрішнього середовища, для якого характерним є дефіцит релевантної інформації, ризикованість здійснення господарських опе-

рацій, нестабільність політичної та економічної ситуації в країні, тощо. Адаптивність розглядається нами з позиції мобілізації не тільки внутрішніх резервів підприємства, але й зовнішніх та відображає здатність підприємства не припиняти діяльність за будь-яких умов, використовуючи в несприятливих випадках існуючі резерви ресурсів.

Підвищувати або підтримувати рівень економічної стійкості підприємства доцільно за такими способами, які враховують невизначеність і динамічність зміни зовнішнього середовища, є контрольованими підприємством:

- прогнозування діяльності підприємства;

- створення системи резервів ресурсів і моніторинг у режимі реального часу загроз діяльності підприємству.

При цьому, прогнозування діяльності підприємства має здійснюватися за зворотною логікою, згідно з якою спочатку визначається майбутній бажаний рівень стійкості діяльності підприємства, відповідні йому характеристики діяльності, що описуються показниками за рівнями їх ієрархії, залежно від значення яких приймається рішення щодо масштабу, часу та послідовності використання резервів підприємства з урахуванням необхідності залучення та їх достатності.

Викладені позиції дають можливість розглянути забезпечення економічної стійкості підприємства в аспекті цілісного підходу як систему, що забезпечує цілісність її елементів; як функцію, що зумовлює отримання результату; як процес, котрий описує у явній формі послідовність дій, результатом чого є формування інформаційної бази для прийняття та реалізації управлінських рішень щодо підтримки або посилення економічної стійкості суб'єктів господарювання.

Література

1. Ячменьова В. М. Забезпечення стійкості діяльності промислових підприємств: автореф. дис. ... д-ра екон. наук: 08.00.04. — Луганськ. — 2009. — 35 с.

2. Семененко І. М. Концепція забезпечення економічної стійкості підприємства на основі його інноваційної активності [Електронний ресурс] / І. М. Семенко. — Режим доступу: http://www.rusnauka.com/15_DNI_2008/Economics/33087.doc.htm

3. Вахрушева Е. А. Экономические аспекты надежности производственных систем [Електронний ресурс] / Е. А. Вахрушева. — Режим доступу: <http://www.jurnal.org/articles/2008/ekon20.html>